



This project is funded by  
the European Union

**PEER**  
Participation, Experiences and  
Empowerment for Roma Youth



## Nauji projektai, nauji iššūkiai

Jau ketvirtus metus iš eilės Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto mokslininkai kartu su partneriais iš įvairių Europos Sąjungos šalių dalyvauja prestižiniuose tarptautiniuose projektuose. 2015 metų pabaigoje fakultetas sėkmingai atsiskaitė už Vaiko teisių Erasmus akademinio tinklo (angl.- Children's Rights Erasmus Academic Network (CREAN) projekto rezultatus. Šį Europos Sąjungos finansuojamą projektą apvainikavo dviejų dienų tarptautinė mokslinė konferencija, vykusi 2014 metų gruodžio mėnesio 3- 4 dienomis Lietuvos Respublikos Seimo Rūmuose. Joje pranešimus vaiko teisių temomis skaitė mokslininkai iš daugiau kaip dvidešimt pasaulio šalių.

Nuo 2015 metų pradžios Edukologijos fakulteto mokslininkai įsijungė į Babes-Bolyai universiteto (Rumunija) koordinuojamą *Romų jaunimo dalyvavimo, patirties ir įgalinimo* (angl. *Participation, Experienced and Empowerment of Roma Youth* (PEER) projektą, kurio tikslas – skatinti ir padėti romų vaikams ir jaunimui įgyti prasmingos socialinio dalyvavimo visuomeniniame gyvenime patirties. Projekte, šalia Rumunijos ir Lietuvos, dalyvauja partneriai iš Jungtinės Karalystės, Kipro, Italijos, Ispanijos, Prancūzijos, Airijos ir Bulgarijos.

Romų bendruomenės populiacija yra labai savita įvairiose Europos šalyje ir jų socialinis aktyvumo bei dalyvavimo visuomeniniame gyvenime lygis taip pat gana skirtingas. Pirmasis tarptautinis projekto partnerių susitikimas įvyko 2015 metais vasario mėnesio 1-2 dienomis Cluj mieste Rumunijoje. Projekto įgyvendinimas Lietuvoje prasidėjo tais pačiais metais kovo mėnesį. Pirmasis projekto įgyvendinimo žingsnis įvykęs mūsų šalyje buvo dviejų dienų moderatorių mokymai pagal tarptautinių partnerių sudarytą programą ir metodiką. Tuo tikslu Šiaulių universitete svečiavosi prof. Andrew Bilson iš Lancashire universiteto. Mokymų metu buvo išsamiai pristatyta PEER projekto filosofija, paskirtis, tikslai, įgyvendinimo etapai bei sėkmės matavimo rodikliai. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas jaunųjų romų aktyvaus dalyvavimo, turiningos patirties ir įgalinimo metodų analizei bei įdiegimui. Projekto įgyvendinimui Lietuvoje buvo atrinktos trys romų bendruomenės Žagarės, Panevėžio ir Jonavos regionuose. Kiekvienoje bendruomenėje specialiai apmokyti moderatoriai bei Edukologijos fakulteto studentai pravedė po 6 ar daugiau susitikimų su romų bendruomenės nariais ir jaunimu.

Susitikimai ir mokymai vyko Žagarės specialiosios mokyklos patalpose, Panevėžio Vaikų dienos užimtumo centre bei Jonavos „Lietavos“ pagrindinėje mokykloje. Iš viso per šį laikotarpį mokymuose dalyvavo apie 30 romų tautybes vaikų ir jaunuolių.

Pirmojo PEER projekto etapo tarptautinis aptarimas ir įvertinimas vyko 2015 metų gruodžio 1-2 dienomis Barselonoje, kuriame buvo teigiamai įvertinta Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto dalyvių patirtis.

Apibendrinant vykdytas pirmųjų metų veiklas galima teigti, kad tokie PEER mokymai pagal savo turinį, metodiką ir formą mūsų visuomenėje yra unikalūs. Susitikimo Barselonoje metu jie buvo pripažinti kaip savalaikiai ir reikšmingi šiuolaikinių Europos Sąjungos politinių ir socialinių pokyčių fone. Projekto dalyviai iš įvairių šalių pastebėjo, kad romų vaikų ir jaunimo „kalbėjimas“ apie jiems aktualius dalykus įgalinto juos aktyviau įsitraukti į socialinį gyvenimą ir savarankiškai spręsti kylančias problemas. Romų vaikams ir jaunimui „kalbėjimas“ yra savotiškai nauja patirtis. Analizuojant vaikų pasisakymus ir refleksijas buvo pastebėta, kad natūralioje aplinkoje jie nėra viešai linkę dalintis savo patirtimi ir sunkumais su kitų kultūrų asmenimis. Tai susiję su jų „tautinės mažumos“ statusu, neigiamu stigmatizavimu, kalbiniais barjeriais bei kultūriniais ypatumais.

Pralaužiant pirmuosius ledus šiame svarbiame socialinio ir edukacinio darbo bare PEER projekto organizatoriai norėtų išreikšti padėką Šiaulių universiteto Edukologijos fakulteto studentams, Romų bendruomenės atstovei, Šiaulių universiteto absolventei Kansuelai Mačiūlevičiūtei, Žagarės Specialiosios mokyklos direktorei Sniegutei Kukanauskienei, Panevėžio vaikų dienos užimtumo centro vadovei Daivai Tumasonytei, Jonavos „Lietavos“ pagrindinės mokyklos direktorei Inai Skurdelienei bei VšĮ „Konsultantų biuras“ direktoriui Vladimirui Kornijevskiui. Tolimesnė projekto veikla Lietuvoje vyks Panevėžio ir Jonavos rajonuose, kur planuojama padėti romų šeimoms ir jaunimui rinkti ir publikuoti jų tautosaką, papročius, tradicijas bei holokausto istoriją ir kitokiais būdais padėti jiems aktyviai įsilieti į visuomeninį gyvenimą.

PEER projekto Lietuvoje koordinatoriai dr. Tatjana Bakanovienė, dr. Rolandas Paulauskas ir Lina Šniepytė